

โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์

มหกรรมคุณภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิชาการ
สำหรับเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๑. ชื่อหน่วยงาน : งานการพยาบาลผู้ป่วยในชาย

๒. ชื่อผู้เสนอผลงาน : นางสาวดารณี หินเมืองเก่า

๓. ชื่อผู้ร่วมผลงาน : นางสาวนุชดา แสงมณี

นางสาวกัญญาณัฐ นันทรัตน์

๔. ต้องการเสนอผลงานเรื่อง : การลดอัตราการเกิดหลอดเลือดดำอักเสบจากการให้สารน้ำ(Phebitis)

๕. เบอร์โทรติดต่อ : ๐๘๗-๕๖๗-๓๔๗๒

๖. ระบุประเภทผลงาน

๖.๑ ผลงานวิจัย

๖.๒ R๒R

๖.๓ การพัฒนาระบบงาน (CQI)/ผลงานเด่น (Best practice)

๖.๔ ผลงานสิ่งประดิษฐ์ (Innovations)

๗. รูปแบบผลงานที่นำเสนอ

๗.๑ บรรยาย

๗.๒ โปสเตอร์

๗.๓ อื่นๆ ระบุ.....

การพัฒนาระบบงาน (CQI)/ผลงานเด่น (Best practice)

๑. ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา : การลดอัตราการเกิดหลอดเลือดดำอักเสบจากการให้สารน้ำ (Phlebitis)

๒. คำสำคัญ : Phlebitis

๓. สรุปผลงานโดยย่อ : จากการวิเคราะห์อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลพบว่าการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำเป็นปัญหาสำคัญ ในปี ๒๕๖๓ พบ ๐.๑๐: ๑๐๐๐ วัน on (๑ ราย) ปี ๒๕๖๔ พบ ๐.๑๑: ๑๐๐๐ วัน on (๑ ราย) การอักเสบของหลอดเลือดดำเกิดจากหลายปัจจัยและจากข้อมูลการดูแลผู้ป่วยพบว่ามากกว่าร้อยละ ๙๐ ได้รับการให้สารน้ำและยาทางหลอดเลือดดำ สำนักการพยาบาลได้กำหนดให้อัตราการเกิดหลอดเลือดดำอักเสบ เป็นเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพการพยาบาลที่สำคัญ งานการพยาบาลผู้ป่วยในชายได้ทบทวนและหาแนวทางร่วมกับงานควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลเพื่อลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวลงให้น้อยที่สุด

๔. ชื่อและที่อยู่ขององค์กร : งานการพยาบาลผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

๕. สมาชิกทีม : นางสาวดารณี หินเมืองเก่า, นางสาวนุชดา แสงมณี, นางสาวกัญญาณัฐ นันทรัตน์

๖. เป้าหมาย : ผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาดังกล่าวในตึกผู้ป่วยในชาย

๗. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :

การอักเสบของหลอดเลือดดำ มี ๓ ชนิด ดังนี้

๑. Mechanical phlebitis: ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความระคายเคืองผนังเส้นเลือด การเสียดสีของเข็มบ่อยครั้ง เข็มขนาดใหญ่ ความไม่เหมาะสมของการยึดตรึงตำแหน่งที่แทงเข็ม การอักเสบจากลิ่มเลือดบริเวณปลายเข็ม

๒. Chemical phlebitis: การระคายเคืองจากสารละลาย ยา ชนิดของสารน้ำ ระยะเวลาที่ให้ ความเข้มข้นของยาที่ผสม สภาพของเส้นเลือด

๓. Infective phlebitis: เกี่ยวข้องกับการปนเปื้อน การติดเชื้อตำแหน่งให้สารน้ำ เช่น แผลเปื่อย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหลอดเลือดดำอักเสบ

๑. Patients Factors: อายุ, เพศ, โรค, ตำแหน่งเข็ม

๒. Nursing care:

- ระยะเวลาในการคาเข็ม (duration of catheter insertion)

- ความชำนาญในการแทงเข็ม (skill of vein puncture)

- วิธีการบริหารยาหรือสารละลาย (infusion method)

- ปริมาตรของยาหรือสารละลาย (volume of solution)

- เทคนิคในการเตรียมหรือผสมยา (drug/solution preparation)

๓. Devices/Medication/Infusate:

- ขนาดและชนิดของเข็ม (size and type of catheter)

- ชนิดของวัสดุปิด IV (type of dressing)

- ชนิดของยาและสารละลาย (type of infusate/composition of solution)

๘. กิจกรรมการพัฒนา :

๑. ทบทวนปัญหาและสาเหตุของการเกิด phlebitis

๒. ประชุมทีมทำแนวทางการป้องกันการเกิด phlebitis

แนวทางการป้องกันการเกิด Phlebitis

การแบ่งระดับความรุนแรง (Phlebitis scale)

Grade	Clinical criteria
๐	ไม่มีอาการแสดงทางคลินิก
๑	แดงรอบรอยเข็มร่วมกับมีอาการปวดหรือไม่ปวดก็ได้
๒	ปวดรอบรอยเข็มพร้อมกับแดง และ/หรือ บวม
๓	ปวดรอบรอยเข็มพร้อมกับแดง และ/หรือบวมมีรอยแดงเป็นทางคล้ำได้หลอดเลือดแข็ง (≤ ๑ นิ้ว)
๔	ปวดรอบรอยเข็มพร้อมกับแดง และ/หรือบวม มีรอยแดงเป็นทาง คล้ำได้หลอดเลือดแข็ง ยาวมากกว่า ๑ นิ้ว อาจมีหนองไหลออกมา

ชาญกิจ พุฒิเลอพงค์ การติดตามและประเมินผลการรักษาด้วยยาใน : ธิดา นิงสานนท์, สุวัฒนา จุฬาวัฒนกุล, ปรีชา มน ทกานต์กุล, บรรณาธิการ การบริหารยาเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย กรุงเทพมหานคร : สมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล (ประเทศไทย) ๒๕๕๒

การวินิจฉัยหลอดเลือดดำอักเสบใช้เกณฑ์ระดับ ๓-๕

เกณฑ์ในการเลือกใช้หลอดเลือดดำ

เลือกขนาดและตำแหน่งของหลอดเลือดดำที่เหมาะสมในการให้สารน้ำโดยเลือกหลอดเลือดจากตำแหน่งส่วนปลาย ไปส่วนต้น และมีขนาดพอเหมาะ มีความตรง ไม่งอ และอยู่ในตำแหน่งที่เสถียรไม่แตกง่าย สะอาด และไม่เกี่ยวข้องกับส่วนที่มีพยาธิสภาพของร่างกาย หลีกเลียงไม่แทงเข็มบริเวณขาหรือบริเวณที่มีการหักงอของอวัยวะบริเวณที่มีบาดแผลและหลอดเลือดที่บอบช้ำ หรือบริเวณที่มีการไหลเวียนไม่สะดวก หลอดเลือดเห็นชัดเจน ลักษณะตรง ไม่คดงอ มีการยืดหยุ่นดี คล้ำได้ง่าย

แนวทางการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำ

๑. บุคลากร ให้ความรู้และปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นมาตรฐาน
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ผ่านตามมาตรฐาน IC
๓. การเตรียมสารน้ำถูกต้องตามหลักการบริหารยา
๔. การให้สารน้ำปฏิบัติดังนี้
 - ๔.๑ ปฏิบัติตามหลักการป้องกันการติดเชื้อในทุกขั้นตอน
 - ๔.๒ ล้างมือแบบ hygienic hand washing หรือ alcohol hand rubs ก่อนให้สารน้ำทุกครั้ง
 - ๔.๓ การผสมยาใช้หลัก aseptic technique ติดป้ายระบุ ชื่อผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา วันเวลาเริ่มให้ และหมด อัตราการให้ ผู้ให้ ให้ชัดเจน
 - ๔.๔ เลือกตำแหน่งที่เหมาะสมในการแทงเข็ม โดยใช้หลัก aseptic technique
 - ๔.๕ เตรียมผิวหนังโดยใช้ ๗๐% alcohol เช็ดทิ้งไว้จนแห้งจึงแทงเข็ม
 - ๔.๖ ปิดบริเวณที่แทงด้วย Tegaderm ตรึงสายไม่ให้พับ หัก งอ เลื่อนหลุดด้วยพลาสติก
 - ๔.๗ กรณีต่อสารน้ำให้ใช้ ๗๐% alcohol เช็ดจุดก่อนแทงจุด

หลักการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำ

๑. สารน้ำที่ต่อให้เปลี่ยนเมื่อครบ ๒๔ ชั่วโมง
๒. เปลี่ยนเข็ม สาย IV ๓-way ทุก ๗๒ ชั่วโมง โดยใช้แถบสติดบริเวณกระเปาะสายน้ำเกลือ เป็นสัญลักษณ์

พยาบาลเวรป่วยเป็นผู้ตรวจสอบและเปลี่ยนตามกำหนดเวลา

๓. ประเมินการอักเสบของหลอดเลือดดำทุกเวร
๔. ห้ามเดินหรือบีบคลึงสายเพื่อให้สารน้ำไหลดีขึ้น
๕. ระบบการให้สารน้ำต้องเป็นระบบปิด ห้ามแทงเข็มแอร์ที่ขวด
๖. แขนงเข็มใหม่ทันทีที่ตรวจพบว่ามีอาการแสดงของหลอดเลือดดำอักเสบบริเวณแขนงเข็ม
๗. ดูแลให้ ๓-way เป็นระบบปิด เช็ดด้วย๗๐% alcohol ก่อน - หลังใช้งาน
๘. สารน้ำและยาที่มีความเข้มข้นสูงให้ปฏิบัติดังนี้
 - cloxacillin ๑ gm. ให้ผสมใน ๐.๙% nss ๑๐๐ml นาน ๓๐ นาที
 - Cef ตั้งแต่ ๑ gm. ให้ผสมใน ๐.๙% nss ๑๐๐ml นาน ๓๐ นาที
 - Cefazolin ตั้งแต่ ๑ gm ให้ผสมใน ๐.๙% nss ๑๐๐ml นาน ๓๐ นาที
 - Augmentin ผสมใน ๐.๙% nss ๑๐๐ cc นาน ๓๐ นาที
 - ๕๐ % glucose IV plush มากกว่า ๕ นาที

หากพบอาการปวด ตึง แดง ร้อนให้ปฏิบัติดังนี้

- เปลี่ยนตำแหน่งที่ให้ทันที
- ยกบริเวณที่อาจเกิดปัญหาให้สูงขึ้น
- ประคบด้วยความร้อน

กรณีปวดหรือบวมมากรายงานแพทย์เพื่อให้ยาแก้ปวดหรือยาปฏิชีวนะ

๙. ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติในการดูแลโดยระวังไม่ให้บริเวณที่ให้สารน้ำเปียกหรือแฉะ ห้ามแกะเกาบริเวณผิวหนังอาจอักเสบได้ กรณีสายน้ำเกลือหลุดห้ามต่อกลับเองให้แจ้งพยาบาลทันที ดูแลให้ระดับน้ำเกลืออยู่สูงกว่าระดับที่ให้น้ำต่ำกว่า ๑ เมตร

๓. เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

๔. นำข้อมูลมาวิเคราะห์พัฒนาต่อเนื่อง

๙. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลง :

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระดับที่ปฏิบัติได้			
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
อัตราการเกิดหลอดเลือดดำอักเสบ	๐	๑	๑	๐	๐

๑๐. บทเรียนที่ได้รับ : การเกิด phlebitis เป็นอุบัติการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติการพยาบาล ที่สามารถป้องกันได้ โดยการให้ความสำคัญของพยาบาลในตีผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ปลอดภัยจากการปฏิบัติการพยาบาล

๑๑. การติดต่อกับทีมงาน : นางสาวดารณี หินเมืองเก่า, นางสาวนุชดา แสงมณี, นางสาวกัญญาณัฐ นันทรัตน์ งานการพยาบาลผู้ป่วยใน กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์

ภาคผนวก

การพัฒนาวิธีการ stab IV

การพัฒนา ครั้งที่ 1

การพัฒนา ครั้งที่ 2

การพัฒนา ครั้งที่ 3